

ELŐFIZETÉS. ÁR:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr
 Bőrmertelen levelek csak
 ismert kezektől fogadhat-
 nak el.
 Tesztatók nem adhatnak
 vissza
 Egyes szám ára 10 kr.
 A szilárdított minden gar-
 monisor díja 20 k.

ZEMPLEN.

Társadalmi és szépirodalmi közlöny.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HIRDETÉSI DÍJ:
 hivatalos hirdetéseknek:
 Minden egyes szó után
 1 kr.
 Azonfelül bélyeg 30 kr.
 Kiemelt, díszbetűs s kör-
 zettel ellátott hirdeté-
 nyekért térmérték szerint,
 minden 1 centiméter
 után 3 kr számítottak.
 Állandó hirdetéseknek
 kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetéseket a „Zemplén”
 nyomdájába küldendők.

Ünnepélyes megnyitása a Vihorlátan felállított „Antal” menedékháznak, 1883. jul. 22-én.*

A nyári forró napokban a szünidő alatt alig van kellemesebb s üdítőbb szórakozás a tudományval foglalkozó emberre, mint ha hegyi kirándulásokat tesz. Ily kirándulásban vettem én véletlenül részt, midőn dr. Raisz Gedeon barátom rábeszélte, hogy menjek én is föl a Vihorlátan felállított Antal menedékház megnyitására. Engedtem rábeszélésének s nem is bántam meg, hogy fent voltam.

Folyó hó 22-én Nagy-Mihályból indultunk ki kocnikon délelőtt 10 óra tájban; félve, hogy megteesszük a nagy fáradságot, de talán a legszebb élvezet, a szép kilátás nem teljesül; mert még előtte való napokban is esős idő volt, s utunkban is fellegek közé rejtette el magát a Vihorlát magas csúcsa. Így értünk el 12 óra felé a kellemes fekvésű Jósza nevű fürdőbe, hol a vendéglős már előre megrendelt jó ebéddel s a gróf Sztáray Antal pinczéjéből jó borral várt bennünket. Miután az emeletes épület nyílt folyosóján, mely a zöld erdő lombjaira kellemes kilátást nyújtott, kedélyesen megebédeltünk, délután 2 óra tájban részint gyalog, részint lóháton utnak indultunk, kisérv a hordároktól, kik felső ruháinkat emelték utánunk. Eleinte míg a sűrű erdőbe nem érkeztünk, a nap forró heve nagyon lankasztólag hatott reánk; de majd elérve a Rika völgyét, hol a százados bükk és gyertyánfa erdőség néma csöndjét, a kigyózdó Rika patak kellemes csörgedezése, mint a természet szép zenéje szakította meg, mintegy erőt merítve a patak hűs vizéből, ujult erővel hatoltunk fölebb-fölebb, bámulva a természet nagyszerűségét, melyet leírni nem lehet. Néhányan közülünk csaknem lépést tartottak a lovagokkal s csak néhány perczzel érkeztek meg utánunk a menedékházhoz, míg az egész társaságnak négy órába került a meredek hajlásokon felhatolni. A nagy fáradság mellett kellemesen lepett meg bennün-

* E kirándulásról egy másik körülményesebb rajzot is vettünk, a jelenlegi azonban már ki lévén szedve, azt sajnálattunkra mellőznünk kellett. Ha azonban t. írójá belényugszik, jövő számunkban, ennek mintegy kiegészítésül, a „szinnai-kő” s a „tengerszem”-hez tett kirándulásokra vonatkozó sorait, szívesen közzétesszük. (Szerk.)

TÁRCZA.

Az egészségügyi kiállítás.

(Berlin.)

I.

Meg vagyok győződve, hogy hazánkban igen sokan nem is bírnak tiszta fogalommal arról, hogy miféle kiállítás ez? Sokan rövidség okáért egészségügyi helyett orvosinak nevezték, azt híven, hogy orvosoknak való műszerekből áll. Pedig nem úgy van. Korántsem az orvosok, hanem a művelt és nem művelt laikus közönség, a kormányok és törvényhozók számára rendezett kiállítás ez: hadd lássák és okuljanak, mi minden szükséges a mai világban ahhoz, hogy az embereknek együttlaksából származó káros befolyások elháríttassanak s hogy ép, erős nemzedékre tegyünk szert, mely annál jobban öltheti meg ellenségét, de annál szebben is gondoskodik a csak megsebesültek ápolásáról, egészségének helyreállításáról s az elesetteknek oly módon való eltemetéséről, hogy az életben maradtak egészsége kárt ne szenvedjen.

Mindezeknek megtekintése orvosnak kevésbé szükséges, mert ő tudományával haladva, ezeket már tudja; de szükséges a közönségnek, mely még itt is, az „intelligencia országában” (így nevezik magokat), keveset tud belőle, mert ez a tudomány csak az újabb korban fejlődött ki, de aztán, mint minden a mai korban, gőzerővel haladt előre. A meglelt korukat még nem taníthaták rá s csak az újabb nemzedék kezd tanulni, hogy van még a *mindennapi kenyérnél* is szükségesebb az élet fenntartására, s ez a *minden percnyi*

ket, hogy mikorra a tetőre értünk, a Vihorlát egészen kitisztult, mintha örömet fejezte volna ki megérkezésünk fölött, hol már magasan fellobogó tüzzel üdvözöltek bennünket, mely mellett egy szakácsné forgolódtott a vacsora készítésével. Kevés pihenés után néhányan, kik még először valánk e csoda szép helyen, tovább folytattuk utunkat, hogy a menedékháztól mintegy 20 percnyi távra eső Vihorlát szirtjeit elérjük. Itt táruult fel előttünk a valóban bámulatos szép kilátás. Egy felől az alföld síkságával kezdet fogva s az aranykálászokkal ékeskedő beláthatlan rónaság, egyrésztől a beregszászi és helmecki, másrésztől a tokaj-hegy-hegylajai, ujhelyi s kövesdi hegyekkel; keletről az Eperjesig nyúló hegylánczsal, majd a beszédkécsországi határláncz, máramarosi hegységek stb. tüntek fel kisebb-nagyobb mérvben, világosabb vagy homályosabb körvonalakban, melyeken mintegy némán legettettük szemünket, néha-néha egyes kérdéseket vagy megjegyzéseket téve egymásnak; most a Vihorlát mély kráterét bámulva, majd a szirmai szirt kiemelkedését szemlélve; most a városokat, majd a várakat ösmergetve s keresve a távcső segélyével a magas Tátrát, melyet előlünk nagy fájdalomunkra a láthatár homálya eltakart, mintha nem akart volna teljes élvét nyújtani s mintha intett volna, hogy kinek módjában lesz, máskor is menjen fel a keleti Kárpátok e festői szép helyére.

Alkonyatkor mentünk vissza a menedékházhoz, hol a lobogó tűz mellett mintegy megnyugvással vártuk a borjupörkölt készítését, melyet nagy bográcsban hatalmas fakanállal kavargatott szakácsnéknak, mintha azt akarta volna, hogy nál hamarabb kitalalhasa, mert észrevette, hogy kellemes szaga már igen csiklandoztatja orrunkat.

Mielőtt azonban a menedékházba bementünk volna s a borjupörkölttel éhségünket lecsillapítottuk volna, Siegmeth Károly ur, a magyar Kárpát-egylet keleti osztályának titkára, rövid csinos beszédben előadta, hogy az egylet célja az, hogy a magyar Kárpát hegységet minél tüzetesebben megismerje s az utasoknak annak megismerésére a lehető kényelmet és alkalmat megszerezze. Ily célból épült itt is a menedékház, melyet ő ez alkalommal gróf Sztáray Antal ő méltóságának tiszteletére Antal névvel nevezett el, mintegy halakifejzésül azért, hogy gróf ő méltósága adta

levegő, mely ha rossz, előbb öli meg, mint az éhség.

Az orvos azért jön el ide, hogy megismerje a kísérleti módszereket, melyeket az ő szaktudományának lángeszű bajnokai, a kormányok jelentékeny pénzbeli támogatása mellett, laboratóriumokban követnek, kísérleti módszereket, mely módszereknek célja: megvizsgálni a levegőt, a vizet, a lakásokat, a ruházatot, a tápszereket, az ujszülöttek ápolásának, a gyermekek nevelésének, a betegek, aggok és gyógyíthatatlanok ápolásának s több efféléknek jó vagy rossz voltát s megállapítva a rossznak mi módon való javítását.

A kormányok azért jelentek itt meg már foganatosított vagy csak tervbe vett építkezéseik tervrajzaival, utáztott mintáival, törvényeikkel, rendeleteikkel és kimutatásaikkal, hogy beszámoljanak a népek, mely egészségök őrzését rájuk bízta, hogy nemes versenyben megmutassák: melyik tett többet a másikkal. Ugyanazért jelentek meg a városok törvényhatóságai is, melyeket ez az ügy, közvetlenségénél fogva, még jobban érdekelt. Hasonló indok vezette az egyes kiállító tudósokat is. A gyáros pedig készítményeivel a vásárra jelent meg, igyekező kimutatni, hogy újításaival mennyire igyekszik a tudomány elveinek és igényeinek megfelelni.

Egy ily kiállítás keretébe beilleszthető minden tárgy, mely az embert környézi, amennyiben adott körülmények közt egészségére káros lehet s azt veszélyeztetheti; másrészt minden oly tárgy, eszköz vagy módszer, melylyel az emberi életet és egészségét veszélyeztető káros hatányokat el lehet távolítani vagy ártalmatlanná tenni.

Szóval, egyes kevés fényűzési cikket leszámítva, valóságos általános világkiállítás ez, azzal

a menedékházhoz az összes anyagot, sőt teljesen járható utat készítettett egész odaig. Az örömmel és lelkesedéssel fogadott beszéd után megnyílt a menedékház ajtaja. Van benne középen egy tágas előszoba tüzhelylyel; jobbra és balra egy-egy nagy szoba, középen mindkettőben hosszú nagy asztal mellette lócsákkal; körben a fal mellett deszkából téres fekhely, hol szalmán, mohon és lombon pihentük ki fáradsalminkat; mindkét szoba két-két nagy ablaknyílással, mely deszka táblával bezárható.

A mint a menedékháznak mintegy megkezesztelése s ünnepélyes megnyitása megtörtént, a nagyszerűen sikerült borju pörkölt mellé ültünk, melyet óriási tál rák és sajt követett, lehető szomjunkat szintén a gróf Sztáray pinczéjéből került finom és zamatos borral, melytől mintegy lelkesülve megkezdődtek a pohár köszöntések. Poharat emeltek gróf Sztáray Antalért, kinek lehet köszönni első sorban, hogy a menedékház létesült; Siegmeth Károlyért, mint az egylet titkáráért s főrendezőért; Winternicz Vilmos erdőmesterért, ki az építést vezette; dr. Chyzer Kornélért, ki Helvetiából üdvözli a vihorlái társulatot; dr. Raisz Gedeonért és Polányi Gyulaért, mint a helyi rendező bizottság tagjaiért; Pulchard Miksa erdőszert, ki az ellátásról, mely nagyszerűen sikerült, gondoskodott; Lonszky Adolf szerencsi főmérnökért; a galicziai vendégekért, dr. Enyiczkei Gábor ügyvédért.

Vacsora után szórakozásul bengáli tüzzel lett a menedékház kivilágítva, melynek most fehér, majd sárga, zöld, veres színe kellemes képet nyújtott a szemlélőnek; ennek végével pedig több rakétát röpítettek a magasba, melyen a podgyászunkat hozó tót atyafiak nagyon örültek s nagyon megbamultak. 11 óra tájban fekhelyeinkre dőlünk le, hogy reggel napfelkölte előtt ismét a csucsról élvezzük a leírhatlan nagyszerű kilátást.

Reggel már 3 óra előtt felkászálódunk s bár teljesen ki nem aludtuk magunkat, mégis nagy örömmel siettünk föl ismét a tetőre, hol a tegnap estelítől mintegy elűtő kilátás tárult fel előttünk festői nagyszerűségében, mintha megakarta volna jutalmazni kétszeri fáradságunkat s kipótolni azt, hogy a Tatra elrejtőzködött előttünk. Ugyanis a Vihorlától északra a hegyek völgyeiben ködtenger hullámozott, míg a hegyek csúcsai mint szige-

a különbséggel, hogy az egyes cikkek kiállításának más a célja, mint amott, s más szempontból kerülnek bírálat alá.

S minthogy a németekkel versenyző és reájok féltékeny szomszéd nagy nemzetek kizárásával e kiállítás nem nemzetközi, hanem *német kiállításnak* nevezték el, s minthogy épp e féltékenységnél fogva a nagy német nemzet ez ügyet közös nemzeti ügyvé tette s föl tudták kelteni nemzeti hűségukat, különösen az első kísérlet szerencsétlensége: a kiállítási palota tavalyi leégése után, egyes vagyonosabb iparosok a kiállítás fényesebbé tétele végett oly mellékes dolgokkal is jelentek meg, melyek szaporítják ugyan a kiállított tárgyakat s díszítik a kiállítást, de nehezítik a tanulmányt, mennyiben a fontosat, a lényegest keresni kell a fölösleges pipere közt.

A közönség önzölik, nagy részt a nélkül, hogy tudná a tarlat célját, csak azért, mert olcsó látvány. De az mindegy! a kiállítás végig tekintésén okul még a legtudatlanabb is s látja, hogy oly irányokban is törődnek a javával, amire ő soha nem figyelt s ezáltal képessé lesz a jót a rosszól alkalmilag megkülönböztethetni. A műveltebb rész pedig, látva a tudomány irányát és igyekezetét, lehetetlen, hogy meg ne győződjék a tudomány által javasolt javítások szükségéről az utcán, a csatornában, a házban, udvarban, iskolában, fogházban, temetőben, vasuton, piacon, a tüzoltás, életmentés terén. Én hiszem, hogy az olyan törvényhozó vagy városi képviselő, ki — ha behatóbb tanulmány nélkül is — egy ilyen kiállítást végig nézett, másképp fog szavazni az ülésben, mintha nem látta volna, vagy ha nem gondolkodott és szakértők műveiből nem világosított fel e tárgyról.

Mai számunkhoz egy fél ív melléklet van csatolva.

avagy közeledő, a mezőgazdaságra hátrányos befolyással levő vagy a teljes kifejtést bénító bármilyen akadályok a kamara kebelében lévő szellemi és erkölcsi befolyások érvényesülése, az önvédelem céljából megnyitott pénzforrások megnyitása, valamint az állami kormány támogatása mellett könnyen és gyorsan elodázhatók lennének.

A törvényes védelmet s a szükséghez képest a törvényes kényszer mezőgazdasági iparunk még nagy mérvben szükségeli. Az államhatalom ezen tevékenységében a mezőgazdasági tanács és a kamarák részéről nagy mérvben támogattnak.

A földbirtoknak határ nélküli eldarabolhatóságának végtére is gátot kellene szabni a minimum meghatározásával, mert a mezőgazdaságnak lehetősége prosperálni ott, hol egy kis kúnyhóban három-négy család lakik együtt és a törvényesen felosztott földterületből egy osztályosnak 8 itczés babföld méretük ki!

Ha szükségesnek találtatott majorátusi intézmény behozatala a nagy birtokokban, annál szükségesebb megszabni a minimumot a kisbirtokokra nézve.

Törvényes védelemre szorul a mezőgazdaság bérleje is.

Egy egészséges állandó földbérendszert az activ productiót és e szerint a közvagyonodást szerfelett segítené elő.

Az értelmes, szorgalmas, jó bérlő minden esetre nagyobb törvényes védelmet érdemel, mint azt, melylyel most bír.

A földtulajdonos kényének erős törvényes gát vetendő az önhibáján kívül esélyeknek kített, vagyonát, szorgalmát kockáztató földbérlő érdekében. A 22000 bérlő, kik az ország mezőgazdaságát vezérlik, megérdemlik a törvényes védelmet, minthogy nálunk csakis ők tekinthetők »pioniereknek«, mint Amerikában az első vállalkozó farmerek.

Törvényes védelmet követelnek a nagyobb befektetéssel és kockázattal járó mezőgazdasági vállalkozások. Ha ilyenben részesültek volna cukorkorpa-termelő vállalkozásaink, a volt 27 cukorkorparból nem szüntette volna be üzletét maig 24.

Az évenként majdnem 15 millió forintnyi értékű behozott cukor itthoni előállítását elodázhatatlan szükségesség; ez egyelőre törvényes védelem nélkül életre nem hozható.

Törvényes védelmet követel a mezőgazdasági alap- és álló tőke a tüzhely- és a kivételes törvényes védelem megadására, valamint a nagyobb elemi csapások eseteire törvényesen biztosított moratorium által.

Törvényes védelemre szorul a rovarok, az állati és növényei élősködők elleni védekezés; az egészséges és teljes erejű apaállatok tartása a községek részéről.

Törvényes védelemre és illetőleg kényszerre szorul a mezőgazdasági termény és termék kereskedés. A törvényes mértékek általános kötelező használata, nemkülönben a másnak kárával való tudatos üzérkedés irgalom nélküli kiküszöbölése tekintetéből törvényesen kényszerítendő, a bármily néven nevezendő eladók.

Vége törvényes kényszer adandó a mezőgazdaságnak országos érdekek szempontjából a

kronthali »Apollinaris« forrásé, melyet egy angol részvény-társaság annyira jól kezel s annyira koltportál, hogy évenként nyolcz-tíz millió üveget fogyaszt belőle a világ, legkivált Anglia. Meg is kell adni, hogy kitünő viz. Szerencsénkre csak borhoz való luxusital, s így Magyarországnak nincs oka félni tőle.

Borszékéből hasonló kezelés mellett nem lehetne-e Kelet »Apollinaris«-át csinálni?

A kiállítási főpalota, ha ugyan palotának nevezhető, egy minden ékítés nélküli, masszív épület, mely alól kőből és téglából, fölül vasból és üvegből áll, négyzetes, kockaalaku, egymásba folyó területekre felosztva, melyek közül a középső rész kupolás torony alakulag kiemelkedik. Ennek egyik sarok-tornyába gép segédelmével mehetünk föl az áttekintés innen szép, de nem messzire nyulik. Az eszmék, melyeket az épületen és általában a kiállításon itt ott láthatni, szepek, de kivitelök nem mindig elég aesthetikai. Így a főbejárat kapuja fölötti Hygacanak eszméje, mely a kiállítás lényegét van hivatva jelképezni, igen szerencsés, a mint balkezével a lábainál térdelő hálás anyának visszaadja meggyógyult gyermekét, míg jobb kezével segélyt nyújt az életveszélyben levő hajótöröttnek; de kivitele — őszintén szólva — olcsó.

Az első, mi a főbejáratnál szemünkbe ötlük, a kiállítás védőnöknőjének, Augusztá császárnának nagy gipszszobra, fent három csinos kép által környezve, melyek szintén a kiállítási cél eszméjét jelképezik. Az egyik a mi történelmünkben való szent Erzsébet jótékonyágát ábrázolja, másik a könyörületesség, a harmadik a hála kifejezése.

A ki csak egy-két napra jön e kiállítás megnézése végett, s a hivatalos utmutató útján indul el, e khaószban nem igen boldogul. Én egy hét óta tanulom benne a járást s még most sem tu-

mezőgazdasági kamarák létesítése által, amint ez megtörtént hasonló szempontból az ipar és a kereskedelem részére.

A mérvadó körökben észlelt nyilatkozatokból ítélve, a mező gazdasági kamarák behozatalának akadályaként az idő szerint »az országban uralkodó pénztelenség« hozatik fel, a mezőgazdaság újabb megadóztatása lehetetlenségnek állítatik, sőt a gazdasági kongresszus által felajánlott egy vagy fél krajczár pótlék behajtása kivihetetlennek mondatik.

Ezen gyenge ellenvetésre csak azt felelhetjük, hogy ha a mezőgazdasági országos tanács és a mezőgazdasági kamarák intézménye olyan, melyek létrehozása nélkül a jelen időben legfontosabb — mondhatni — egyetlen államfenntartó iparág megmentése lehetetlen, ily országos nagy cél elérését, a jelen körülmények közötti létfeltétel megteremtését kicsinyes tekintetekből továbbra halasztani nem szabad.

A netalán némely — bizonyára igen kevés számu — nagybirtokos részéről mutatkozó visszatasztság nem különben az adókönnyveknek egy keskeny rovattal való meghívításának szüksége komoly akadályt nem képezhet.

A kereskedők és iparosok ezen kamarákat nagy örömmel fogják üdvözölni, minthogy tudják, hogy a mezőgazdaság valahára országosan szerveztetvén, ennek fejlődése mellett a hazai ipar és a kereskedelem is fel fog virulni.

A mezőgazdák legnagyobb része belátja immár az országos szervezkedésnek elodázhatatlan szükségét, szemben a súlyosan érezhető versenynyel, az állami egyoldalu adóztatással, nemkülönben a törvényhozás e tekintetben eddig tanúsított érzéktelenségével. És belátva az intézmény szükségességét, értelmes gazdaközönségünk nem riad vissza a gyümölcsöző áldozatoktól sem.

Az egy forintnyi földadó utáni 1 vagy 1/2 krajczár senkit sem fog tönkre tenni, mert az minden egyesre oly csekélység lesz, hogy ezen új megadóztatást a földbirtokkal még csak arányba sem lehet hozni. Például Kassa városa 6000 kat. hold terület után fizetne egy krajczárjával összesen 127 frt, fél krajczárjával 63 frt 50 krajczárnyi kamarai pótdadót; esik tehát az első esetben egy kat. holdra 2 krajczár, a második esetben egy krajczár.

1000 holdnyi birtokkal bíró földtulajdonos fizetne körülbelül az első esetben 20 frtot, a második esetben 10 frtot ily nagy országos és saját speczialis céljára. Mennyivel többet szoktunk haszontalan kedvtöltesekre fordítani!

Hanem ezen csekélységgel megmérhetlenül emelkedni fognak mezői gazdánk jövedelmi forrásai, minthogy gazdaságunk az országos szervezkedésben készen fogja várni a további világversenyt, erről mindenkoron alapos tudomással bírván, az ellenhatásra szellemi, erkölcsi, törvényes és gyakorlati módokkal eleve el fog készülni és azt lehetőleg vagy meggyőzni, vagy legyőzhetlenség esetében gyorsan más termelési irányt kezdhetni.

(Folyt. köv.)

dok eligazodni. Megfoghatatlan, hogy a »Gründlichkeit«-ról híres németek hogyan tudtak ily bábeli zavart összeállítani. Az együvé tartozó tárgyakat itt hiába keressük együtt. Az egyik itt van, a másik túl a vasuti hidon, a harmadikat hiába keressük, mert benne van ugyan a katalógusban, mint a rák a cigány leveleiben, de voltaképp valahol bepakolva hever. Okulhatnak ezen a budapesti kiállítást 1885-ben rendező urak, hogy a szakszerűséget nem szabad semmi más mellétekintetnek feláldozni, mert ez mindig a kiállítások céljának, az egyes szakok könnyű áttekintésének és tanulmányozhatóságának rovására történik. Pedig ha e cél nem érjük el, úgy kár drága látványosságot rendezni, kivált oly szegény országoknak, mint mi vagyunk, hol a legszükségesebbre sincs pénz. Hátha még az egyes vagyontalanabbak sikertelenül elköltött pénzét vesszük számításba, kik legföllebb egy-két napra mehetnek a saját szakmájokba való tanulmányozására, s kénytelenek visszatérni már, mire azokat meglátták és összehasonlították volna.

Mint mondtam, a hivatalos katalógus csak összezavarja az embert. De később akadtam egy kis könyvecskére: »Praktischer Führer durch Berlin und die Hygiene-Ausstellung«, (Griebens Reisebibliothek), mely miután már némileg tájékozva voltam, jó szolgálatokat tett nekem s így ajánlhatom másoknak is. Különben volt egy ennél is többetérő utmutató, a kinek köszönhetem (a mint köszönöm is hálásan), hogy mindjárt kezdetben tájékozást kaptam. Ez a kiállítás magyar biztos: dr. Rózsashegyi tanár, ki fáradságot nem ismerve igyekezett engemet és társaimat e tömkeleg titkaiba beavatni s kitünő szakismerettel a legfontosabb látványokra figyelmztetni. Fogadja hálás köszönetünket.

Dr. Chyzer Kornél.

Különfélék.

(Eljegyzés.) Dobiás Ede, kir. segédmérnök közlelőbb jegyezte el Csiszár Erzsé kisasszonyt, Csiszár Gábor megyei pénztárnok szeretetreméltó kedves leányát. A frigyhez mi is boldogságot kívánunk.

(Tánczvigalom.) Ki ne emlékezne még az egykori szeptemberi bálókra, melyek évről-évre megújultak, hozván magukkal mint a kikelet, friss virágokat, az ifjuság örömvirágait: a jó kedvet; azon bálókra, melyek a társadalmi összeforrás egy-egy láncz-szemét képezték s ekép üdvös kihatással voltak magára a közéletre is. A mult évtized elején szüntek meg e vigalmak, de korántsem azért, mintha alkotó elemei hiányzottak volna, hanem mert többé-kevésbé arisztokratikus színezettel bírván, a modern eszmék hatalmas árja ellenében nem lett volna többé megállásuk. Most 10 év multán ismét fel akarják e szép emlékü tánczvigalmakat halottaikból támasztani, természetesen más indokok alapján, demokratikus irány és hazafias cél istápolásával egybekötve, Mi üdvözöljük e szép eszmét s támogatni is igérekzünk, főleg miután értésünkre esett, hogy az a zemplén-megyei magyarságot terjesztő egyesület javára fog rendeztetni. Az ügy élén Szerveczky Ödön, Dókus Gyula, Bernáth Győző s általában oly férfiak állanak, kiknek nevék is elég garancia arra nézve, hogy a művelt közönség igényeinek elég lesz téve, míg másrészt a hazafias ügy is nyerni fog. A meghívók e bála már legközelebb szétküldetnek.

(Szerelem-féltésből) a mult vasárnap egy szürnyegi cigány megkéselt egy r.-bányácskát a Heccskén. A sérültet, ki majdnem életveszélyes sebeket kapott, kórházba szállították; a tettest pedig a városház »dutyijába«, hova az utcán kíváncsi néptömeg kísérte, mint akár egy Hosztert s a »fekete szerzet«-beli hölgyek ékes javeszékelést csaptak, mintha a »modern bravót« legálább is az akasztófára vinnék.

(Halálozás.) Szemes Károly városi alkaptány f. hó 3-án hosszas betegeskedés után elhunyt. Vele a város egy tipikus alakja tűnt le, ki martialis természeténél fogva csaknem az egész megye által ismertetett. Jóravaló, becsületes és munkás ember volt, ki azon szerény állásnak, melyet tartós bizalom kifolyásaképp elfoglalt, mindvégig derekasan megfelelt. Kötelmeinek hű s különösen nehéz válságok közepette tanúsított teljesítéseért legmagasabb helyen is kitüntetésben részesült; koronás ezüst érdemkeresztet nyervén az 1872-ik évi kolera alkalmával tanúsított emberbaráti buzgalmaért. Nejét a mult évben veszté el s ez idő óta folytonosan betegeskedett s bár nem hagyta magát, végre is le kellett roskadnia a nehéz betegség sulya alatt. Elhunytát 4 gyermeke keserű, kiknek szerető támaszuk volt. Temetésén nagy számmal jelent meg az intelligencia is s koporsóját gyászoló szerettem kívül tisztviselő társai álltak körül s kísérték ki az örök béke csendes honába. A családja részéről kiadott gyászjelentés így szól: Szemes Kálmán ecsédi lelkész-helyettes, Julia, Péter és Károly, valamint testvérei Szemes Anna, férjezett Pongor Sámuelné, Szemes Ferencz; Palotay László nagyváradi esperes-plébános szomorodott szívvel jelentik felejtetlen atyjuk, testvérök és sógoruk Szemes Károly Sátoralja-Ujhely városi alkaptányának, f. évi augusztushó 1-én este 8 órakor, hosszas gyengélkedés után, 61 éves korában történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hiult tetemei folyó hó 3-án délután 4 órakor fognak a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint örök nyugalomra kísértetni. Az engesztelő szent-mise-áldozat f. hó 4-én reggeli 7 órakor a plébánia templomban mutattatik be a mindenhatóan. Béke és áldás lengjen a kedves atya porain!

(Arany lakodalmat) tartottak július 31-én délután 4 órakor Sárospatakon. Egy tisztos öreg pár Főző Gábor és neje Csehi Juliánna él a ref. templom tözsomszedságában. Egyszerű, de becsületes páros életök 50 év óta folyik a legszebb békesség- és meglegedésben. Vasárnap mindig a templomban, hétköznap mindig a munkában forgolódtak és forgolódnak. Ötven éves házassági évfordulójokon, jó szívű emberek ünnepélyt rendeztek. A lelkész a templomban szép beszédet intézett az öreg párhoz nagyszámu hallgatóság jelenlétében. Azután a ref. leányiskola udvarán hosszú asztalok mellett vidám lakoma következett, vidám zajjal, dictiókkal, tánczczal stb. A szép ünnepély körül sokat fardozott a derék »Csécsi bácsi« és tisztelt családja.

(Értesítés.) A s.-a.-ujhelyi kegyes tanítórendi társház és gymnasium igazgatósága tisztelettel értesíti a t. cz. szülőket és gyámokat, hogy a jövő iskolai évre szándéka van a több év óta szünetelő nevelő intézetet (convictust) a társházban megnyitni; fölkéri tehát az érdekllett szülőket és gyámokat, hogy ha ez iránt bővebb felvilágosítást és tájékozódást óhajtanak nyerni, sziveskedjenek megkeresésükkel említett igazgatóságához fordulni.

(Nagy szerencsétlenség) történhetett volna a mult keddi esteli zivatar alkalmával a bodrogközi vasuti vonalon. B-Szerdahely tájékán ugyanis a vihar sokkal erősebb volt mint nálunk s az országot melletti vasuti-ör valószínűleg a vonat közeledését észre nem véve, az országutnál levő korlátot be nem zárta s így történt, hogy egy cigándi ember szekérével a vágányokra hajtott éppen akkor, midőn a vonat is oda érkezett. A szekérbe négy ló volt fogva szelében egymás mellé s a két lógós ló még képes volt visszahátrálni s így életben maradt; a rud melletti két lovat azonban a lokomobil menthetlenül összezúzta. A cigándi atyafi malomkövet szállított s szerencse, hogy nem a szekérderek került a vonat elé; mert ez esetben a malomkő nagy szerencsétlenséget idézhetett volna elő. A vonat, mintha mi sem történt volna, tovább haladt.

(Az erdő-bényei) furdőben a mult vasárnap tartott meg az Anna-bál, mely alkalommal buscsu is volt s minden rendű s rangú közönség töltötte be a furdőt minden zugát. Ezuttal is bebizonyult, mily nagy szükség volna ott építkezésekre s különösen a terem és konyha helyiségek megújítására, melyek nagyobb összejövetelek alkalmazásával teljesen elégtelenek a közönség kényelmének kielégítésére s bizonyára ez egyik oka azon sok panasznak is, mit a vendégek ellátásának hiányai miatt hallottunk, de azért a táncz vigan folyt kivilágos kivirradtig.

(Lapunk) ma két heti számában a sárospataki előjáróságot kárhoztattuk, hogy a város közelében napokon át megtűrt az országot mentén egy döglött lovat. A vad nem egész helyesen volt a sárospataki előjáróság ellen irányítva, mert a döglött ló mint utóbb meg tudtuk, nem a sárospataki, de a vég-ardói határban feküdt s az eltakarítás tulajdonképen ennek lett volna kötelessége. Amidőn tehát e tévedést kijavítjuk, tiltakozunk kell azon modor ellen, melyel az illető hatóság eljár, midőn felszólamlásunkat megczafolandó, nyilvános helyen fakadt ki és érzékenykedett. Ez nem járja, és ezt a modort egyszer mindenkorra visszautasítjuk.

(A homonnai) kir. járásbírósg fogházából pár hét előtt öt cigány szökött meg, a kik többrendbeli lopás miatt voltak letartóztatva. Ország-szerte köröztetnek.

(Hetvennyolc) csavargó tolonczoltatott el városunkból az utóbbi három hónap alatt s míg így is annyi a kapeza-betyár (hogy hozzájuk illő hasonlattal éljünk,) mint akár a tarka-kutya.

(A kassai) m. kir. gazdasági tanintézetben a jövő tanévre való beiratások f. é. október 1—5-ikig eszközöltnének. Ajánljuk e szépen felszerelt tanintézetet a gazdasági pályára készülők figyelmébe.

(A sárospataki) alsó határban a mult napokban ottani birtokosoknak 27 darab sertésök veszett el, miket valószínűleg »jó madarak« hajtottak el más hazába.

(Az országos) színészeti tanoda jövő tanfolyamára jelentkezők beiratására f. év szeptember hó 3., 4., 5-ik napja tüzetik ki és pedig naponként délután 3 órától 5 óráig. A fölvételi vizsga tartatik szeptember 6-ik napján, d. u. 3 órától az intézet helyiségében. Az intézet helyisége Budapest kerepesi ut nemz. színházi bérház, III. em., 18-ik ajtó. Ismételve megjegyeztetik, hogy a kik az új szervezet iránt tájékozást ohajtanak, forduljanak szóval vagy írásban az orsz. színészeti tanoda titkárához, ki is az új alapszabályokat készséggel megküldi. Írásbeli megkereséseknél a név, cím, lakhely és utolsó posta tisztán és olvashatólag kiirandó. Az orsz. színészeti tanoda igazgatósága.

A **Képes Családi Lapok** 43. számának tartalma: Eljegyzés után; elbeszélés, írta Prém József. (folyt. köv.) — Egy virág hervadására; költemény, írta Tóth Pál. — Ugy kell neki! humoreszk, írta Szukáts Lajos. — A szerelmes levél; novelle, közli Philantrop. Cornelia kisasszony; Miguel de Cervantes-Saavedra, a „Don Quixote“ hirneves írójának „Novellas Exemplares“ című gyűjteményéből, spanyol eredetű fordította. M. G. asszony. — Heti tárcza; írta Szomoró Károly. — Sinóros Török Márta; rajz, írta Halasy Béla. — A fővárosból; írta Kükemey M — Képmagyarzat. — Mindenféle. Képek: Kovártély-keresés hajdan. — Siam királya körmenetén. — Madárfészkek. Melléklet: A „Valeria“ című regény 49—64. oldala. A borítékon: Heti naptár. — Sakk-talány. — Verstalány. — Magikus pont-talány. — Talányok megfejtése. — Megfejtők névsora. — Kérdések. — A kis lottó húzásai. — Hirdetések. — Előfizetési ára: negyedévre 1 ftt 50 kr., félévre 3 ftt., egész évre 10 ftt.

CSARNOK.

Rákóczi Zsigmond fejedelem emlékezete.

Megyénk intelligenciájának két tevékeny tagja meglátogatván ez évben Rákóczi Zsigmond fejedelemnek a szerencsi ref. templomban levő sírboltját, sajnálattal tapasztalta, hogy a kegyeletes látogatók csak egy darab papírra jegyezték eddig fel nevüket; e kevés tiszteletet tanúsító szokást nem akarván tovább fentartani, intézkedtek, hogy egy emlékkönyv álljon a látogatók rendelkezésére. Az emlékkönyv elkészült s Thaly Kálmán a Rákóczi korszak jeles történése

saját kezűleg írta bele Rákóczi Zsigmond emlékeztet, hogy a látogatók tájékozást szerezhessenek a nagynevű fejedelem életéről. Megyénk közönségére nézve érdekesnek tartottuk egész természetében közölni Thaly Kálmán bevezető sorait, mint olyanokat, melyek megyénk történetével szoros összefüggésben állanak. Az emlékkönyv rendeltetése helyére küldetett.

A megelőző levelen foglalt megfizetelő felhívásnak hazafias készséggel engedve, foljgyzem itt a szerencsi reform. egyház sírboltjában nyugvó Rákóczi Zsigmond erdélyi fejedelem Magyarországot tekintélyes részei urának emlékeztet, ama főbb vonásokban, melyek egy emlékkönyv czélját s határait meg nem haladják.

A II. Endre király idejében Lengyelországból hazánkba szakadt „Comes Bagomer“ főúrtól (korábbi állítások szerint a Bogáth-Radván nemzetségből) származott dicsőemléketű felső-vadászi Rákóczi család I. János és I. Ferdinánd királyok korában éltek Rákóczi György és János testvérek. — Mindkettő jeles és vitéz férfi: György szathmári, János pedig likavai főkapitány. — A Rákóczi-ház levéltárában őrzött adatok bizonyossága szerint e Györgynek fia volt Zsigmond, aki is 1544-ben, a Rákócziak felső vadászai ősi kastélyában született. Miután rangjának megfelelő főúri és buzgó protestáns irányú nevelést nyert: az iskoláit elvégezett ép, szép, dőlczeg ifjat elvívé magával atyja a török elleni taborokba, csatákba, harczolni. A rettentetlen vitézség és bajnoki lélek által már korán kitűnt ifjú Rákóczi Zsigmond a »végekben,« e jeles hadi iskolában, évek multával s épen a végeknek akkor — a hős Dobó István idejében — méltán híressé vált fővárában Egerben kitűnő tisztte s tapasztalt hadvezérré képződött a folytonos csatározások közepette. Perényi Gábor után Forgách Simon és Ungnád Kristóf híres főkapitányok alatt vitézkedett, mint a nemes ifjak seregének hadnagya s utóbb mint kapitány. Vitézi érdemeiért, mindjárt atyja halála után Szendrő, akkor igen fontos végvárnak főkapitányává s egyszersmind Torna és utóbb Borsod vármegyék főispánjává tétetett. 29 éves korában 1573-ban már mint szendrei kapitány Prepostváry Bálint kassai altábornokkal egyesülve, a Fülekről Szikszó felé zsákmányra igyekező nógrádi törököket utjokban megrohanja, tönkre veri, ezret levágván vagy elfogván. 1576-ban Miksa királytól Erdélybe küldetett sok szép haddal, Békés Gáspár támogatására; majd a király belső tanácsosává nevezé ki őt, az 1587-iki országgyűlés pedig az országnak Lengyelország és Erdély felőli határainak kiigazításával bízta meg. Ugyanezen 1587-ik évben még nagyobb kitüntetés is érte az immár hazaszerte nagy vitéz és jeles hadi vezérül ismert Rákóczi Zsigmondot: a híres egri Dobó utódjává lón, szendrei főkapitányból a felvidék ekkor a török ellen legfontosabb erősségének Egernek főkapitányává tiszteleg emeltetett s borsodi főkapitányává is még a hevesi főispáni méltóságot is csatolá a király bizalma.

Rákóczi Zsigmond éveken át tartott egri főkapitányága idejében oly rettegett hirben álltak az egri végbeli hadak a török csapatok előtt, hogy a más seregekkel bátran harczoló törökség, gyakran már csak látásától is a segítségül érkező egriek zászlójának, hanyatt-homlok futott el a csataterőről.

Legnagyobb győzedelmét Rákóczi Zsigmond, mint egri főkapitány 1588 október 8-án vívta a Hernád völgyében Szikszó mellett. Ugyanis Rákóczi kémjei által értesülvén, hogy a Szolnok, Hatvan, Pest, Vác és Nógrád vidéki törökség Ferhát aga Ali és Kurkut füleki bég vezérlete alatt összegyülekezett és Borsodba, Abaujba s a Hegyaljára készül zsákmányló hadjárata: azonnal hirt ad mindenfelé, ir Kassára, Szendrőbe, Ónodba, Diós-Györbe s hű barátjának homonnai gr. Drugeth István zempléni és unghi főispánnak, hogy ő részéről az egri lovassággal tüstént kiindul a törökre — üljenek lóra s gyülekezzenek melléje minél gyorsabban ok is, — talán egyesült erővel megfogják mentetni a rabló dúlásoktól fenyegetett ama virágzó tájak lakosságát. Egyszersmind nemesi fölkelést parancsolt a főispánysága alatti Borsod és Heves vármegyéknek is.

Ezzel az egri híres aranyos főzászlót föl emeltetvén, kibontatván, trombitát fuvata és isten nevében, bátor szívvel kiindult Eger várából masfélezer harczdett régi katonával, jó paripás, farkasbőrös haddal; Ónodnál hozzája csatlakozék Balázs Deák István ottani kapitány, az ónodi, diósgyőri, geszthelyi végbeli hadi néppel; majd Homonnai is eljött a zemplén-unghi dandárral és b. Balassa Ferenczcel, a költő Bálint vitéz testvéröccsével; csatlakozának a szendrei vitézek és Széchy Tamás kapitányok alatt és végre a kassai magyar lovasság Szerényi Mihályval, aki egyszersmind 500 német gyalog muskatérost is hozott magával a kassai helyőrségből, Rüssel Kolozs nevu német főtiszt alatt. De mind e had összesen az egriekkel alig ment többre harmadfélezer embernél, — igaz, hogy mind válogatott java vitézek. — Fővezérrökké Rákóczi Zsigmond

lón; aki is a tizenkét ezernél számosabb törökséget, — mely Putnok vára alatt elvonult, — midőn az Szikszóhoz érkezett és e várost már rabolni gyujtogatni kezdette volna, nem törődven ötszörösen nagyobb számával, kemény hadi rendbe állított dandáraival hősies lélekkel megtámadta. Elkeseredett véres ütközött ki és bár a törökség az egri zászló megpillantására, — midőn a magyarok Rákóczi Zsigmonddal élükön, azt is a tűzbe vitték, — rendkívül elermült: mindazáltal tul erős létszámában bizakodván, összezsedte magát s nagy hévvel újítá meg a harczot. Hiába; a magyarok mindegyike oroszán módra küzdött; Rákóczi alatt két paripa dőlt ki már a sok nyargalódzásban, mikor végre az egészen megbontott harczrendű törökség tovább nem állhatván, eszeveszettül megfutott a csatahelyről. A Sajónak kergették őket. A diadal teljes volt: a Hernád, Sajó és Hegyalja vidékei meg valának mentve a pusztítóktól. Rákóczi Zsigmond példatlan hősiességgel 2500 vitézével úgy megvert s úgy szétszört több mint 12000 törökhadat, hogy közülök 2000, más adat szerint épenséggel 5000 hullott el a csataterén, vagy fult a Sajóba, menekülés közben. Az ellenség valamennyi ágyuja és zászlai s közel 400 fogoly, köztük több nevezetes főtiszt, jutott a diadalmas egriek, ónodiak stb. kezébe.

Rákóczi Zsigmond e fényes győzedelmét, még azon 1588-ik évben irt, 227 strophából álló, szép magyar hőskölteménnyel dicsőité egy Tardy György nevű Zemplén-vármegyei lizskai poeta. (Lásd e történelmileg is nagybecsű dicsőítő éneket alólirott által a »Századok« 1871-ik évi folyamában, 100—130 l. kiadva.)

Rákóczi Zsigmondot e teljes sikerü, sőt a vivófelek számarányát tekintve: csodálatos sikerü győzedelméért ország-szerte magasztalásokkal árasztották el s Abauj, Borsod, Zemplén népe hálásan ünneplé benne megszabadítóját. Rudolf király pedig, még kilencz év mulva is, (midőn a már 1593-ban a »nagyaságosok« rendébe iktatott Rákócziaknak, Zsigmond fényes érdemeit kitüntető új czimer-levelet és ebben czimer-bővítést ad) 1597. május 27-én, magasztalva emlékezik meg e szikszai diadalról és Rákóczi Zsigmondnak akkor is, azután is annyiszor tanusított hősi vitézségéről. (Ezen aranyozott nagy ezüst függő pecsétü diszoklevél ma is épen meg van a Rákócziak leányági utódainál a gr. Erdődyeknél.) (Vége köv.)

Üzlet kimutatás.

Hivatalos piaczi árkimutatás.

1883. augusztus 3-án.

			frt.	kr.
Buza	100 klg.	sulyu	1 hect.	9 70
Gabona	100 »	»	»	7 —
Árpa	100 »	»	»	6 80
Zab	100 »	»	»	6 10
Kukoricza	100 »	»	»	7 70
Burgonya	100 »	»	»	3 —
Borsó	100 »	»	»	16 —
Lencse	100 »	»	»	12 —
Paszuly	100 »	»	»	9 50
Köl. kása	100 »	»	»	18 —
Vaj	1 kilgr.	»	»	80 —
Szesz	»	»	»	36 —
Pálinka	»	»	»	18 —
Marhahus	1 klg.	»	»	50 —
Szalona uj	»	»	»	80 —
Sertés-zsir	»	»	»	88 —
Széna	»	»	»	3 —
Alom szalma	»	»	»	1 60
Zzupszalma	»	»	»	1 60

Vasúti menetrend

a magyar éjszakkéleti vasuti vonal sátoralja-ujhelyi indóházánál.

Érvényes 1880. októberhó 15-től.

A vonat	Reggel		Este	
	indul	érkezik	indul	érkezik
	óra perc	óra perc	óra perc	óra perc
Budapest felé	9 31	—	7 32	—
Bubapestről S.-a.-Ujhelybe	—	6 37	—	6 34
Csap felé	7 07	—	7 42	—
Csap felől	—	8 08	—	6 58
S.-a.-Ujhelyből Kassára	9 06	—	7 18	—
Kassáról S.-a.-Ujhelybe	—	6 48	—	7 17
Gácsország felé	6 49	—	—	—
Gácsország felől	—	9 05	—	—
Petrezselyem vonat Kassára minden szerdán és szombaton	3 24	—	—	—

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORÚTH ELEMEÉR.

Főmunkatárs: **FARKAS BERTALAN,**

A „Zemplén“ könyvnyomdája

Sáforalja-Ujhelyt

ajánlkozik mindennemű nyomtatványok gyors és pontos, valamint jutányos árban elkészítésére.

➔ **Névjegyek** (100 drb) 50 krtól 1 frt 20 krig. ➔

Eljegyzési és lakadalmi kártyák a legjutányosabb árak mellett készíttetnek.

Hirdetmény.

Melynél fogva ezennel közhírré tétetik: miszerint főméltóságú Herceg Windisch-Grätz Lajos tulajdonát képező „Splényi Curia“ elnevezés alatt ösmert S.-a.-Ujhely város főutcáján fekvő bérház, a hozzá tartozó italméresi joggal, továbbá a „felső“ és „alsó zöld-ág“, ugyszintén a Csillag nevű ugyancsak S.-a.-Ujhelyben a hecskén fekvő korcsmaházak a hozzájuk tartozó italméresi joggal folyó évi szeptember hó 20-án Sárospatakon a tisztartói hivatalban nyilvános árverés útján bérbe fognak adatni. Az árverési feltételek Ambrózy Nándor uradalmi ügyvédnél S.-a.-Ujhelyben és a tisztartói hivatalban Sárospatakon megtekinthetők, ahol a fennebb kitett árverési határidőig zárt ajánlatok is elfogadhatnak.

Ruston, Proctor és társa

Budapest, Nádor-uteza 39. és 41. szám,

ajánlják a legelső díjakkal kitüntetett

gőzmozdonyokat

fa- és szénfűtésre,

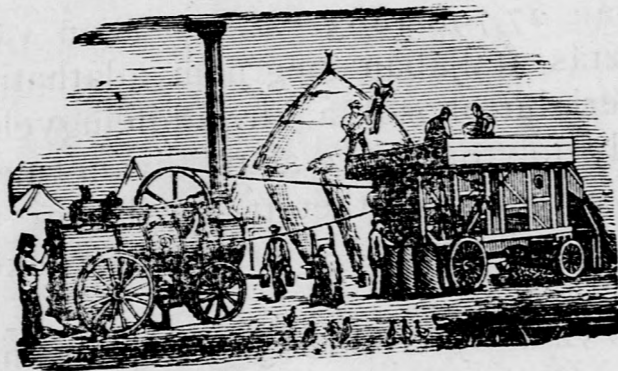
szabad. szalmafüto

gőzmozdonyokat

Hoffherr-fele egyszerű és tisztító cséplőkészleteket járgányhajtásra.

8—10

Arjegyzékek bérmentve küldetnek.

gőzcséplőgépeiket

dobmentő

és

üvegtisztító előkészületekkel.

ROBEY & COMP.

Budapesten, IX-ik kerület, Üllői ut 35-ik szám alatt,

ajánlják országszerte legjobbnak ismert

tűzanyagot megtakarító

szén-, fa- és szalmafütésre berendezett

gőzmozdonyokat

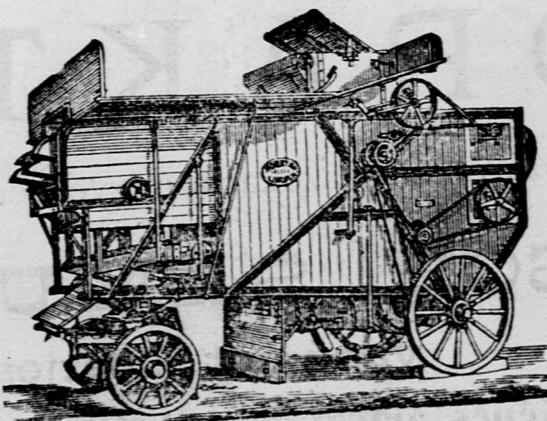
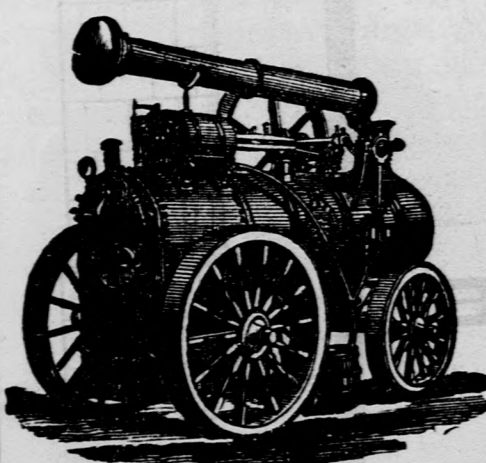
felülmulhatatlan és bármely időjárás vi-szontagságainak legjobban ellentálló

vasgerendás cséplőgépeiket

szabadalmazott magán etető szerkezettel vagy a nélkül.

Arjegyzékek, úgy Magyarország első rendű uradalmi és gazdáitól származó s gőzcséplő készleteink rendkívüli nagy munkaképességéről és utólérhetetlen tartósságáról szóló bizonyítványokat tartalmazó legújabb kiadványunkat, kívánatra bérmentve küldjük.

7—10

TK. 3770. sz.
1883.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Hegedüs Gáborné petrahói lakos végrehajtónak Bajzát János petrahói lakos végrehajtást szenvedő elleni 29 frt 2 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék területén lévő a petrahói 122. sz. tjkvben fekvő A. I. 1—18. sorsz. a. foglalt 2/3-ad urbéri bel- és külbirtokból Bajzát Jánost fele részben illető jutalékra az árverést 397 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanság az 1883. évi novemberhó 5-ik napján délelőtti 9 órakor Petrahó községe házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 39 frt 7 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi novemberhó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszámaztatni.

Kelt a s.-a.-ujhelyi k. tszéknek mint tkvi hatóságnak 1883. évi júliushó 13-án tartott üléséből.

Hunyor Sándor,
kir. tszéki h. elnök.

Kapy Lajos,
kir. tszéki jegyző.

TK. 3571. sz.
1883.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. tszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Preisz Elkán mint Fedor Olga engedményese végrehajtónak Iván Veronika és Kaszás János kiskoru végrehajtást szenvedők elleni 180 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében, a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék területén lévő a dobrai 10. sz. tjkvben fekvő A. I. 1—7. sorsz. a. foglalt 1/3-ad urbéri bel- és külbirtok s ahoz tartozó urbéri közös legelőből Iván Veronika és Kaszás János kiskorukat 2/3-ed részben illető jutalékra az árverést 1626 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi októberhó 25-ik napján délelőtti 9 órakor Dobra községe házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 162 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgálatni.

Kelt a s.-a.-ujhelyi kir. tszéknek mint tkvi hatóságnak, 1883. júliushó 6-án tartott üléséből.

Hunyor Sándor,
kir. tszéki h. elnök.
Szirák Barna,
kir. tszéki jegyző.

Szöllő eladás.

Néhai Mánik Józsefnek három darab szöllője terméssel, továbbá egy pincze, borház és gyümölcsös kerttel jutányos ár mellett szabad kézből eladó.

A szőlők s általában az eladandó birtokok fekvéséről utbaigazítást ad Nemes József adófelügyelőségi hivatal-szolga, az árra nézve pedig értekezhetni szóval vagy levél útján Szelóczky Géza rakamazi gyógytár-tulajdonos mint meghatalmazottal.

2—3

Arverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a király-helmecei kir. járásbírósg 2051/80. számú végzése által a s.-a-ujhelyi népbank javára Bencsik István ellen 280 frt tőke, ennek 1880. év májushó 25-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 63 frt 17 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 760 frtra becsült 3 db. két éves csikó, 2 db három éves ökörtinó, 4 db magyar tehén, 3 db két éves ökör és 2 db két éves üsző-borjú és 2 kocsiáll álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a p. 1235/1883. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Rad községben leendő eszközésére 1883-ik év augusztushó 23-ik napjának délután 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg; hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt K.-Helmecczen, 1883-ik évi júliushó 23. napján.
Évva Károly,
kir. bir. végrehajtó.

Arverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a király-helmecei kir. járásbírósg 5994/9673. számú végzése által Nyomárkay József javára Geöcze Bertalan ellen 110 frt tőke, ennek 1882. év júliushó 25-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 3 frt 50 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1747 frt 50 kr-ra becsült két hámos ló, zongora, 12 személyre ezüstneműek, két ezüst gyertyatartóval, 120 kereszt zab, 50 kereszt árpa, 20 szekér bükköny, 40 köből kereszt zab, egy kocsis és egy boglya kaszált álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1623/1883. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Baecsa községben leendő eszközésére 1883. év auguszt. 23-ik napjának délután 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg; hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt K.-Helmecczen, 1883-ik évi júliushó 23. napján.
Évva Károly,
kir. bir. végrehajtó.

Arverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a király-helmecei kir. járásbírósg 970/82. számú végzése által Hamara András javára Semsey Sándor és neje ellen 270 frt tőke, ennek 1876. év decemberhó 10-ik napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 39 frt 40 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1300 frtra becsült 3 pár ökör és két fekete hámos lóáll álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 257/1883. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Szinyér községben leendő eszközésére 1883-ik év augusztushó 27-ik napjának délután 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt K.-Helmecczen, 1883-ik évi júliushó 24. napján.

Évva Károly,
kir. bir. végrehajtó.

Sószállítási hirdetemény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium folyó évi júliushó 13-án 43315/1883. sz. a. kelt magas rendelete folytán a Máramaros-Szigetről a tokaji m. kir. sóhivatalhoz folyó évben eszközzendő mintegy (5000) öt ezer métermázsa sónak a tokaji vasuti állomástól a tokaji m. kir. sóhivatal helyiségeig leendő szállítása, nemkülömben a kamarákba való hordása és máglyázása iránt ezennel pályázat nyitattik. A szállításra vonatkozó pályázati és szerződési feltételek a tokaji m. kir. sóhivatalnál, valamint ezen kir. pénzügyigazgatóság IV-ik ügyosztályában megtekinthetők.

Megjegyeztetik, miszerint M.-Szigeten az elszállítandó sónak kétharmad (2/3) része kősóban, egyharmad (1/3) része pedig zsákokban csomagolt örlött sóban fog vasutra adatni, s az esetleg igénybe vehető engedélyezett szállítási apadás a kősónál háromnegyed (3/4), az örlött sónál pedig háromnyolcad (3/8) százalékot tesz.

Ajánlattevők figyelmeztetnek, hogy az engedélyezhető apadás nem tárgya a pályázatnak és ily apadás fejében csakis az előbbeni pontban meghatározott százalék engedtetik meg azoknak, kik azt igénybe venni akarják; azon ajánlattevők pedig, kik a kiírt apadást nem veszik igénybe, felhivatnak, hogy ezen körülményt ajánlatukban határozottan tegyék ki.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy a pályázati feltételekben megszabott bánatpénzzel és szabályszerű bélyeggel ellátott, erkölcsi és vagyoni bizonyítvánnyal felszerelt, lepecsételt írásbeli ajánlataikat **f. évi augusztus 17-ik napjának reggeli 10 óráig** ezen kir. pénzügyigazgatóság főnökénél annyival is inkább nyújtsák be, mert az elkésve benyújtott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok kívülről következő felirattal látandók el: „Ajánlat a sószállítási pályázati tárgyaláshoz.”

Végül felhivatnak pályázni kívánók, hogy a bánatpénzeket egy kincstári adó- vagy sóhivatalnál fizessék be, és ajánlataikhoz csak az erről szóló nyugtát csatolják, megjegyeztetvén, hogy a kincstár az ajánlatokkal netalán beküldött pénz vagy értékpapírok iránt semmiféle jótállást nem vállal el.

Kassán, 1883. évi júliushó 18-án.

Magy. kir. pénzügyigazgatóság.
Krausz.

Kereskedelmi tanintézet Debreczenben.

Államsegélyt élvez. — Áll 3 évfolyamból. **Egyrangú és jogu a budapesti kereskedelmi akadémiával.**

Végzett hallgatók az **egy évi önkéntes katonai szolgálat** kedvezményében részesülhetnek s **azonnal alkalmazást** nyernek mint könyvelők, levelezők, segédek stb. áru-, pénz-, biztosító és forgalmi üzletekben.

Vidéki szülék gyermekei mérsékelt díjazás mellett teljes ellátást nyernek.

Ertesítőket bérmentve küld, felvilágosítást készséggel nyújt.

Debreczen, 1883. július hóban.

Propper Sz. János,
igazgató.

A bodrogközi Tiszaszabályozó társulat elnökségétől.

Hirdetemény.

A társulat által a nagyméltóságú m. királyi pénzügyminiszteriumhoz folyó évi márczius hó 23-án az iránt beadott kérvényre, hogy tekintettel a bodrogközi társulatra azon helyzetére, mikép az előbbi évekről bent maradt belviz a mult évi rendkívüli esőzések által felette megszapordván, 50-60 ezer holdnyi birtoka viz által elboritva lévén, ugy az állami adók, mint az állami kölcsön járulékok fizetésére képtelen, — utóbbiakra nézve fizetési halasztás adassék, — f. évi junius hó 23-án 27,798/1883. sz. a. azon válasz érkezvén: mikép a halasztás átáljában meg nem adathatik, azonban a kárvallott egyes ártéri birtokosok a kir. adófelügyelő útján azon birtokrész után, mely folytonos viz alatt állván, még a folyó év május hó végével sem vétethetett gazdasági mivelés alá — halasztásért folyamodhatnak, — erről az érdekelt társulati birtokosok értesíttetnek.

S.-a.-Ujhely, 1883. évi július hó 29-én.

Hóimla

Diószeghy János,
társul. alelnök.

A közkedveltségü

krakói cserépkályhákból

ez idén is a legnagyobb választásra berendezett

FŐRAKTÁRT

tartván, van szerencsém azokat a nagyérdemü közönségnek ajánlani.

LINKESCH SAMU ÖZVEGYE

vasúlet Eperjesen.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve.

Arverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a király-helmeczi kir. járásbírótság 2051/80. számú végzése által a s.-a.-ujhelyi népbank javára Bencsik István ellen 280 frt tőke, ennek 1880. év májushó 25-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 63 frt 17 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 760 frtra becsült 3 db. két éves csikó, 2 db három éves ökör, 4 db magyar tehén, 3 db két éves ökör és 2 db két éves üsző-borjú és 2 kocsiáll álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a p. 1235/1883. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Rad községben leendő eszközésére 1883-ik év augusztushó 23-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kiízetendő.

Kelt K.-Helmeczen, 1883-ik évi júliushó 23. napján.
Évva Károly,
kir. bir. végrehajtó.

Árverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a király-helmeczi kir. járásbírótság 5994/9673. számú végzése által Nyomarkay József javára Geöcze Bertalan ellen 110 frt tőke, ennek 1882. év júliushó 25-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 3 frt 50 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1747 frt 50 krra becsült két hámos ló, zongora, 12 személyre ezüstneműek, két ezüst gyertyatartóval, 120 kereszt zab, 50 kereszt árpa, 20 szekér bükköny, 40 köből teugeri, egy kocsi és egy boglya kaszált zabból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 1623/1883. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Bacska községben leendő eszközésére 1883. év auguszt. 23-ik napjának délután 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kiízetendő.

Kelt K.-Helmeczen, 1883-ik évi júliushó 23. napján.
Évva Károly,
kir. bir. végrehajtó.

Árverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a király-helmeczi kir. járásbírótság 970/82. számú végzése által Hamara András javára Semsey Sándor és neje ellen 270 frt tőke, ennek 1876. év decemberhó 10-ik napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 39 frt 40 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1300 frtra becsült 3 pár ökör és két fekete hámos ló álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 257/1883. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Szinyér községben leendő eszközésére 1883-ik év augusztushó 27-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kiízetendő.

Kelt K.-Helmeczen, 1883-ik évi júliushó 24. napján.

Évva Károly,
kir. bir. végrehajtó.

Sószállítási hirdetemény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium folyó évi júliushó 13-án 43315/1883. sz. a. kelt magas rendelete folytán a Máramaros-Szigetről a tokaji m. kir. sóhivatalhoz folyó évben eszközöndő mintegy (5000) öt ezer métermázsa sónak a tokaji vasuti állomástól a tokaji m. kir. sóhivatal helyiségeig leendő szállítása, nemkülömben a kamarákba való hordása és máglyázása iránt ezennel pályázat nyitattik. A szállításra vonatkozó pályázati és szerződési feltételek a tokaji m. kir. sóhivatalnál, valamint ezen kir. pénzügyigazgatóság IV-ik ügyosztályában megtekinthetők.

Megjegyeztetik, miszerint M.-Szigeten az elszállítandó sónak kétharmad ($\frac{2}{3}$) része kősóban, egyharmad ($\frac{1}{3}$) része pedig zsákokban csomagolt őrlött sóban fog vasutra adadni, s az esetleg igénybe vehető engedélyezett szállítási apadás a kősónál háromnegyed ($\frac{3}{4}$), az őrlött sónál pedig háromnyolczad ($\frac{3}{8}$) százalékot tesz.

Ajánlattevők figyelmeztetnek, hogy az engedélyezhető apadás nem tárgya a pályázatnak és ily apadás fejében csak az előbbeni pontban meghatározott százalék engedtetik meg azoknak, kik azt igénybe venni akarják; azon ajánlattevők pedig, kik a kiírt apadást nem veszik igénybe, felhivatnak, hogy ezen körülményt ajánlatukban határozottan tegyék ki.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy a pályázati feltételekben megszabott bánatpénzzel és szabályszerű bélyeggel ellátott, erkölcsi és vagyoni bizonyítvánnyal felszerelt, lepecsételt írásbeli ajánlataikat **f. évi augusztus 17-ik napjának reggeli 10 óráig** ezen kir. pénzügyigazgatóság főnökénél annyival is inkább nyujtsák be, mert az elkésve benyujtott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok kivülről következő felirattal látandók el: „Ajánlat a sószállítási pályázati tárgyaláshoz.”

Végül felhivatnak pályázni kívánók, hogy a bánatpénzeket egy kincstári adó- vagy sóhivatalnál fizessék be, és ajánlataikhoz csak az erről szóló nyugtát csatolják, megjegyeztetvén, hogy a kincstár az ajánlatokkal netalán beküldött pénz vagy értékpapírok iránt semmiféle jótállást nem vállal el.

Kassán, 1883. évi júliushó 18-án.

Magy. kir. pénzügyigazgatóság.
Krausz.

Kereskedelmi tanintézet Debreczenben.

Államsegélyt élvez. — Áll 3 évfolyamból. **Egyrangú és jogu a budapesti kereskedelmi akadémiával.**

Végzett hallgatók az **egy évi önkéntes katonai szolgálat** kedvezményében részesülhetnek s **azonnal alkalmazást** nyernek mint könyvelők, levelezők, segédek stb. áru-, pénz-, biztosító és forgalmi üzletekben.

Vidéki szülék gyermekei mérsékelt díjazás mellett teljes ellátást nyernek.

Ertesítőket bérmentve küld, felvilágosítást készséggel nyujt.

Debreczen, 1883. július hóban.

Propper Sz. János,
igazgató.

A bodrogközi Tiszaszabályozó társulat elnökségétől.

Hirdetemény.

A társulat által a nagyméltóságú m. királyi pénzügyminiszteriumhoz folyó évi márczius hó 23-án az iránt beadott kérvényre, hogy tekintettel a bodrogközi társulatnak azon helyzetére, mikép az előbbi évekről bent maradt belviz a mult évi rendkívüli esőzések által felette megsaporodván, 50—60 ezer holdnyi birtoka viz által elboritva lévén, ugy az állami adók, mint az állami kölcsön járulékok fizetésére képtelen, — utóbbiakra nézve fizetési halasztás adassék, — f. évi junius hó 23-án 27,798/1883. sz. a. azon válasz érkezőn: mikép a halasztás átalljában meg nem adathatik, azonban a kárvallott egyes ártéri birtokosok a kir. adófelügyelő útján azon birtokrész után, mely folytonos viz alatt állván, még a folyó év május hó végével sem vétethetett gazdasági művelés alá — halasztásért folyamodhatnak, — erről az érdekelt társulati birtokosok értesítettek.

S.-a.-Ujhely, 1883. évi július hó 29-én.

Diószeghy János,
társul. alelnök.

A közkedveltségü

krakói cserépkályhákból

ez idén is a legnagyobb választásra berendezett

FŐRAKTÁRT

tartván, van szerencsém azokat a nagyérdemü közönségnek ajánlani.

LINKESCH SAMU ÖZVEGYE

vasúzet Eperjesen.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve.